KÖNYVJELZŐ
AZ ÚJ SZÓ MELLÉKLETE

2004. november 18., csütörtök 3. évfolyam, 11. szám

Éjszakai utazók...

Ha... egy téli éjszakán egy utazó tévedésből leszáll a kassai gyorsról egy ismeretlen kisvárosban. Igyekszik felmérni a terepet, biztos tájékozódási pontot keresni, menedéket, egy sarkot, hogy legalább két oldalról védve tudja magát, de erőfeszítései sorra kudarcot vallanak. Elindul hát a rosszul megvilágított utcán a vélt városközpont felé, lassan, botorkálva. Furcsa déjà vu bizsergi körül rövidesen, bár nem tudja eldönteni, hogy a fáradtságtól, a sötéttől, a félelemtől vagy valami mástól érzi ezt. Megáll, körülnéz.

Ekkor döbbenten tapasztalja, hogy... te mindig csak a szexre gondolsz! Csendes, lágyan rapszodikus előjáték („a puha testű éjszaka", Beréményi), kis tapogatózás, hol itt, hol ott, majd az ügy hirtelen komolyra fordul: itt már elveszítjük a humorérzékünket, a pillanat nagysága nem tűri a kajánkodást, szétröhögni ezt még viccből sem lehet. Később, az éjszaka haladtával, mikor te kívánod meg, ő alszik mélyen, mikor ő birizgál, már én aludnék: gyáván elkerüljük egymást... mert statisztikailag bizonyított tény, hogy az éjjeliőrök, miután nyugdíjba mennek, rövid időn belül meghalnak. A szervezetük nem tud visszaállni a normális „nappali" műszakra, túlságosan is megszokta már a vigíliát és az ezzel járó szív- és bioritmust. A kigürizett, megérdemelt pihenés így válik végzetessé... egy másik éjszaka, amely a Vasárnap esti sétáktól (kezdődő ködben) a Hajnali részegségig tart.

Ami e kettő között van (nagyjából): az az éjszaka. A nagy Dosztojevszkij-regények éjszakái, például, ahol normális dolog egy hajnali háromkor érkező zilált vendég. A házigazda ilyenkor köntösbe bújik, rögtön hallevest, pirogot hozat, felteszik a szamovárt, és valahonnan előkerül egy üveg jófajta vodka is...

Mekkora öröm volt, mikor először indultál el abban az évben, hogy megvárd, míg feljön az Orion! Ott vacogtál az erdőszélen (oda már nem jutnak el a város fényei), valamikor három és négy óra között, és élvezted, hogy egyedül vagy. Néhány hónap múlva az Orion már este nyolc körül ott lesz a meridiánon, az ablakodból is láthatod majd, de akkor már kit érdekel...

„Az éjszakai utazók, gondolta, és mesélte is később, furcsák kicsit, hogy mást ne mondjak, részegek, főleg, de konkrétak és szituáltak is egyben, ha érted ezt, mondta a telefonba, szóval vannak, mintha, de tényleg. És valóban, olyan, ilyen ez: felszállnak páran, mondjuk az 506-os éjszakaira, úgy éjfél körül, esetleg után (esetleg jóval után), és hirtelen ők lesznek a valóság, és ők lesznek azok, akikről az éjszaka szólni kezd, akikhez idomul majd ez az egész tömegköz. szisztéma, hálózat, vérérrendszer stb., és ez így van jól.

Gondolta.

És gondolt más effélét is, de ezekről már akadozva és bizonytalanul beszélt. Kicsit zavaros volt, mondhatni, kicsit kusza, és ez egyre inkább... hát nem is tudom, de semmi jóra nem vezetett."

György Norbert

(A. R. Penck: Was System wird, 1981)

Magángaléria
Lilium Aurum

A művészettörténet remekműveit és a szlovákiai magyar kultúra egy-egy neves személyiségének hozzájuk fűzött vallomásait, esszéit jelentette meg egy kötetben a kiadó, rendhagyó esztétikai bemutatóra invitálva az olvasót. A kiadványhoz rövid életrajzi lexikonrész is tartozik, mely a benne szereplő negyvenhat szerzőről nyújt útbaigazítást.
Fűzve, 132 old., 16x23 cm
bolti ár: 258 Sk **kedvezménnyel: 230 Sk**

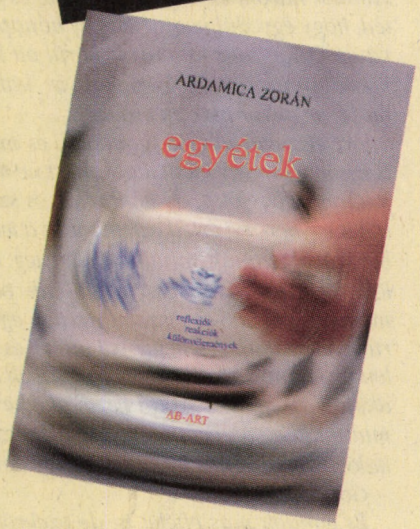

Ardamica Zorán
egyétek
AB-ART

A *Reflexiók, reakciók és különvélemények* alcímű kötet a költő, műfordító és szakíró utóbbi néhány évben megjelent, irodalommal és irodalmi művekkel kapcsolatos írásait tartalmazza. A mind stílusukban, mind műfajukban sokrétű szövegek egyik közös jellemzője, hogy kultivált irodalmi párbeszédre késztetik az olvasót. Az élvezetes dialógust az írások szenvedélyes hangneme és nem mellékesen humora szavatolhatja.
Fűzve, 128 old., 14,4x20,8 cm
bolti ár: 180 Sk **kedvezménnyel: 160 Sk**

Barabás Zoltán
Homályhatáron
Lilium Aurum

„Sallangoktól mentes, halk szavú, rezignált, befelé forduló költészet a Barabás Zoltáné – ajánlja a nagyváradi költő verseskönyvét a költőtárs, Fekete Vince. – Egyenletesen kitartott hang, nem hivalkodó, letisztult, az érett költőre jellemző nyelvészet az uralkodó az egymás után lassúdan hömpölygő versekben. Nyugodt hang, elégikus visszafogottság egy olyan világban, amelyben korántsem nyugalmas az életünk."
Kötve, 88 old., 10x17,2 cm
bolti ár: 169 Sk **kedvezménnyel: 152 Sk**

Böszörményi Zoltán
Aranyvillamos
Harmadik szakasz
Kalligram

„A versek Egyiptomban, Óceániában, Kanadában, Monte-Carlóban s a mindezeknél is egzotikusabb Transsylvaniában fogantak. Egy sokat hányódó lélek fölkavaró lírai naplójává állnak össze, tanúságaként annak, hogy bárhol kalandozol is a világban, egyvalamitől nem menekülhetsz: önmagadtól" – ajánlja a kötetet az ifjabb költőtárs, Orbán János Dénes. Albert Marenčin kollázsaival. Második kiadás.
Kötve, 128 old., 14,8x16,3 cm
bolti ár: 210 Sk **kedvezménnyel: 150 Sk**

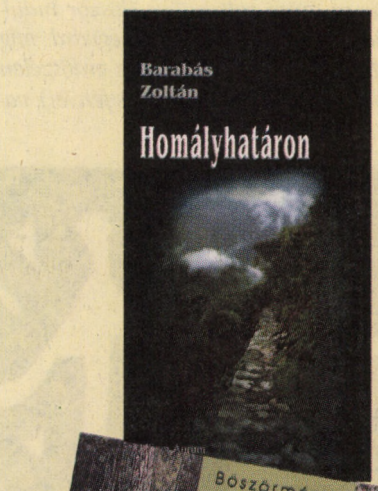

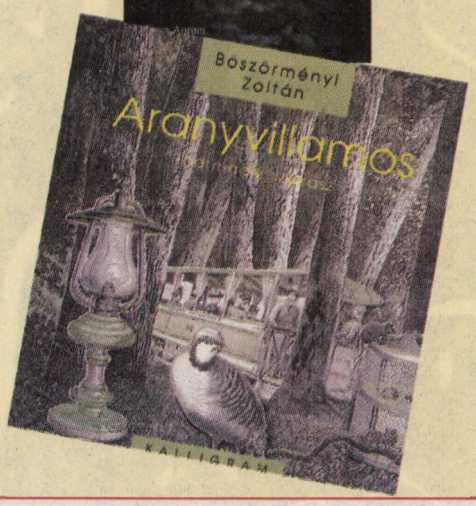

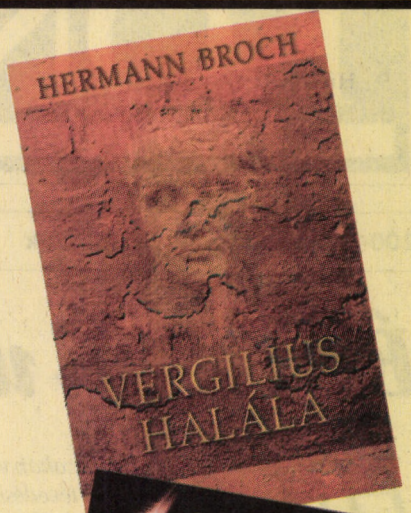

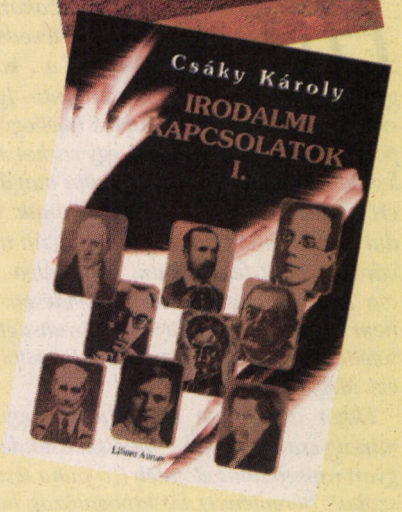

Broch, Hermann
Vergilius halála
Kalligram

A regény se nem életrajzi, se nem történelmi mű, hanem epikának, filozófiának, lírának és zenei szerkesztésmódnak különleges ötvözete. A modern regényirodalomnak ez a klasszikus darabja több mint negyed évszázaddal ezelőtt jelent meg először és utoljára magyarul; most a Kalligram Kiadó ezzel indítja a szerző életművének nyolckötetesre tervezett válogatását. Györffy Miklós fordításában.
Kötve, 536 old., 14,5x21,4 cm
bolti ár: 350 Sk **kedvezménnyel: 290 Sk**

Csáky Károly
Irodalmi kapcsolatok I.
Lilium Aurum

A *Klasszikusok nyomában* alcímű könyv a szerző ismeretterjesztő szakcikkeit gyűjti egybe. A sorozat első kötete a magyar irodalom tíz ismert írójának, költőjének (Tinódi, Kazinczy, Petőfi, Madách, Mikszáth, Krúdy, Móricz, Tóth Árpád, Mécs László, Szabó Lőrinc) a felvidéki kapcsolatait tárgyalja, továbbá külön fejezetben egy szűkebb régió, a Palócföld irodalmi alkotóit.
Fűzve, 144 old., 16,4x23,3 cm
bolti ár: 174 Sk **kedvezménnyel: 157 Sk**

Csicsay Alajos
Híres és hírhedt személyek a magyar történelemben
Lilium Aurum

Az ismert pedagógus szakíró újabb munkája rendhagyó kultúrtörténeti olvasókönyv. A kötet a szokottól kissé eltérő módon mutatja be a magyar történelem és műveltség ezer évét: neves családok, híres, kortörténeti szempontból jelentős és kiváló, valamint hírhedt, rossz emlékezetű történelmi személyiségek életén keresztül. Gazdag képanyaggal, a közjogi méltóságok időrendi felsorolásával.
Kötve, 128 old., 21,7x30,2
bolti ár: 319 Sk **kedvezménnyel: 287 Sk**

Földényi F. László
A festészet éjszakai oldala
Kalligram

A kötet a szerzőnek azt a három esszéjét tartalmazza, amelyet a romantika korának három nagy festőjéről írt: a német Caspar David Friedrichről, a spanyol Francisco Goyáról és az angol William Blake-ről. A korábban önálló formában megjelent, külföldön is sikeres Friedrich- és Goya-köteteknek ez a második, bővített kiadása; a Blake-ről szóló esszé magyarul most jelenik meg először. Gazdag képanyaggal.
Kötve, 568 old., 15,5x21 cm
Bolti ár: 399 Sk **kedvezménnyel: 320 Sk**

Gyurgyík László
Asszimilációs folyamatok a szlovákiai magyarság körében
Kalligram

A *Mercurius Könyvek* legújabb darabja a délnyugat-szlovákiai magyarok körében zajló asszimilációs folyamatokat elemzi a szociológiai kutatás segítségével. A kötet az etnikai hasonulásokat generációk, településtípusok, korcsoportok, nemek és származás szerinti bontásban vizsgálja. Tartalmazza a benne foglalt eredmények alapjául szolgáló vizsgálat kérdőívét is.
Fűzve, 152 old., 16,5x24 cm
bolti ár: 160 Sk **kedvezménnyel: 140 Sk**

Gyürky Antal
Borászati szótár
Lilium Aurum

A XIX. századi honti borász szakíró és helytörténész 1861-ben Pesten kiadott kézikönyvének hasonmás kiadása. A szótár a szőlészettel és borászattal kapcsolatos tudnivalókat kínálja a kifejezések ábécérendjében. A tájszavakban is gazdag szószedet néprajzi szempontból is érdekes olvasmány. Csáky Károly eligazító utószavával.
Kötve, 146 old., 15x20,3 cm
bolti ár: 298 Sk **kedvezménnyel: 268 Sk**

Hodossy Gyula
Fátyla jókedvemnek
Lilium Aurum

A költő új szövegeit a kötet borítóján Barabás Zoltán ajánlja (a *Fátyla jókedvemnek* éppenséggel az ő, *Homályhatáron* c. könyvének ikerpárja) a következő szavakkal: „Szenvedélyesség és megszenvedett bölcsesség. A vívódó ember különös léthelyzetei szinte öntörvényűen szabják meg Hodossy Gyula versvilágának kereteit." A művet A Nagyváradi Ady Társaság Könyvkiadója jelentette meg.
Kötve, 96 old., 10x17,2 cm
bolti ár: 169 Sk **kedvezménnyel: 152 Sk**

Király V. István
Kérdő jelezés
Kalligram

Az alkalmazott filozófia elsősorban nem a könyvekből és a „tudomány" állapotából veszi témáit, hanem mindig az aktuális egzisztenciális-történelmi kihívásoknak az aktusra hozását kísérli meg. Kötetében az erdélyi filozófus főleg Heidegger és Gadamer gondolatai mentén amellett érvel, hogy filozófia csakis a szabadság alapján „hajtható végre", s hogy a filozófia végrehajtása a legnagyobb szabadságnak a cselekedete.
Fűzve, 224 old., 12,6x18,9 cm
bolti ár: 190 Sk **kedvezménnyel: 150 Sk**

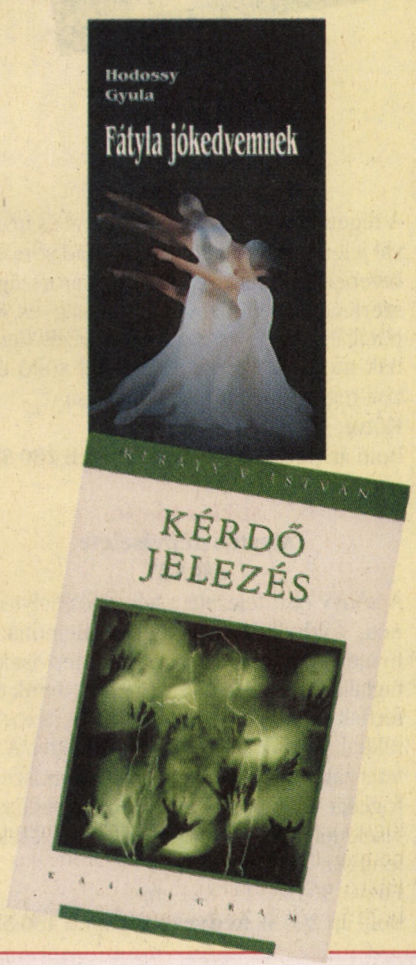

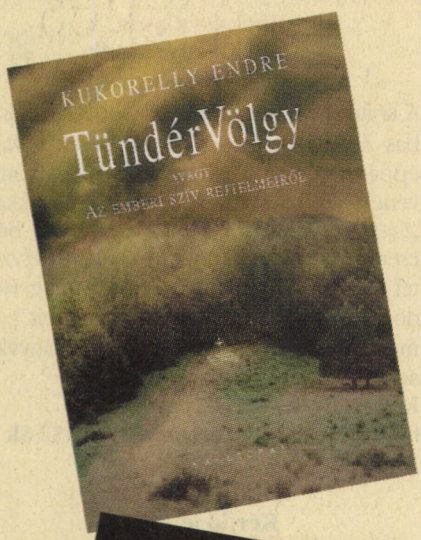

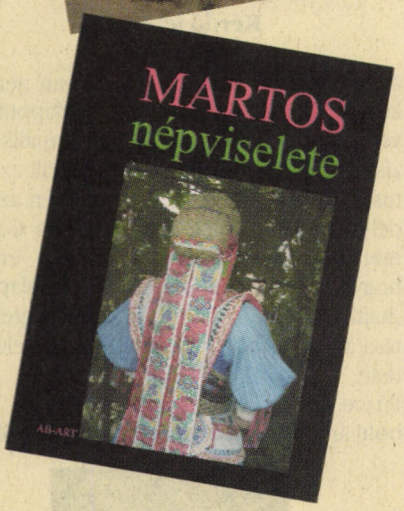

Kukorelly Endre
TündérVölgy
Kalligram

A regény fájdalmas melankóliával és iróniával jeleníti meg az apa és a család sorsát az ötvenes-hatvanas évek Magyarországán, szerteágazva Budapesttől Kassáig és Kárpátaljáig megy vissza, az emlékezés ingájának mozgása szerint. Az ismert költő díjazott regényének második kiadása.
Kötve, 376 old., 16,5x22,4 cm
bolti ár: 320 Sk **kedvezménnyel: 280 Sk**

Miklós László
Martos népviselete
AB-ART

A könyv első fejezete a település helytörténeti, földrajzi és történelmi bemutatását nyújtja. A következőben a helyi népviseletet taglalja, a martosi kisgyermekek, a nők és a férfiak viseletét. Fényképekkel és rajzos ábrákkal, 32 oldalas színes melléklettel. A kötetet záró népviseleti szakszótár rendszerbe foglalja, egyúttal pedig megmagyarázza a viselettel kapcsolatos szavak, kifejezések jelentését.
Fűzve, 96 old., 14,7x21 cm
bolti ár: 200 Sk **kedvezménnyel: 180 Sk**

Sándor János
Kolon
Egy falu a Zoboralján
Lilium Aurum

A község átfogó néprajzi monográfiájának ez a jelenlegi a második, bővített kiadása. Kitekint Kolon múltjára, a koloniak gazdálkodására, a mesterségeken kívül a szőlőművelésre és gyümölcstermesztésre, a mészégetésre és a pásztoréletre. Bemutatja a helyi viseletet, a falu vallásos életét, szokásait, gyermekjátékait, népdalait. Külön függelékben számos dokumentummal, 8 feketefehér, 16 színes fényképoldallal.
Fűzve, 168 old., 14,4x20,6 cm
bolti ár: 200 Sk **kedvezménnyel: 180 Sk**

Scheirich László
A mi Magas-Tátránk
Nap Kiadó

Egyedülálló monográfia a Magas-Tátra történetéről, történelmi eseményeiről, földrajzi neveinek kialakulásáról, a hegység régi kutatóiról, hegyi vezetőiről, a Tátrával összefüggő neves személyekről, a turistaszervezetekről, a csúcsok első meghódítóiról stb. A kötet a Magas-Tátrát völgyeinek és gerinceinek mentén mutatja be, sok fényképpel, színes térképmellékletekkel, magyar–szlovák és szlovák–magyar helységnévtárral.
Fűzve, 316 old., 11,5x20,5 cm
bolti ár: 290 Sk **kedvezménnyel: 250 Sk**

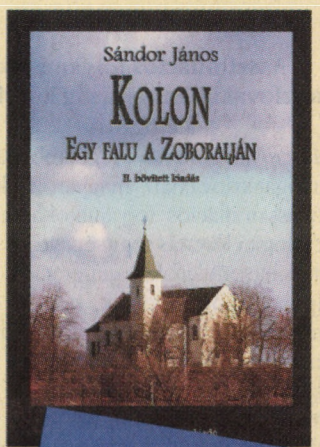

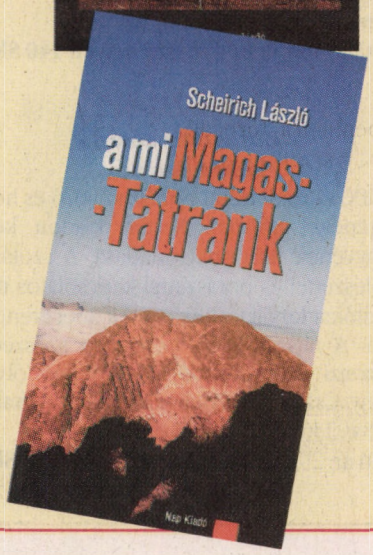

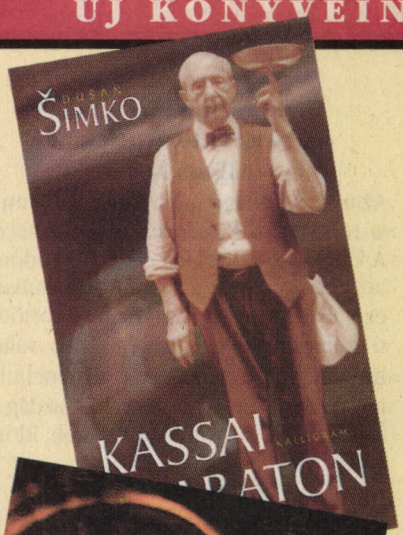

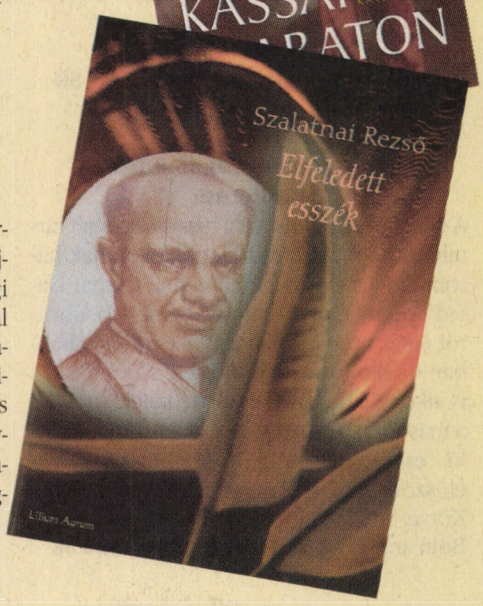

Šimko, Dušan
Kassai maraton
Kalligram

A kassai születésű, Svájcban élő szlovák prózaíró második magyarul megjelent könyve egy kisregényt és hét elbeszélést tartalmaz. A történetek szereplői a soknemzetiségű Kassa együtt érző, fanyar humorral megjelenített különös figurái, esendő kisemberek, akik sorsfordító történelmi események árnyékában élik olykor megmosolyogtató, olykor szánalmasan sivár mindennapjaikat. F. Kováts Piroska fordításában.
Kötve, 12x19 cm
bolti ár: 200 Sk **kedvezménnyel: 170 Sk**

Szalatnai Rezső
Elfeledett esszék
Lilium Aurum

A szerző (1904–1977) születésének századik évfordulójára megjelent kötet az író és publicista irodalmi és művelődéstörténeti esszéiből és cikkeiből kínál válogatást. A mű tartalmazza a somorjai Bibliotheca Hungarica könyv- és folyóirat-gyűjteményében fellelhető Szalatnai-hagyaték bibliográfiáját is (Bereck Zsuzsanna összeállításában).
Fűzve, 168 old., 14,7x21 cm
bolti ár: 249 Sk **kedvezménnyel: 224 Sk**

ÚJ KÖNYVEINK

Tipary László
Szülőföldem szép határa
Lilium Aurum

A szlovákiai magyaroknak az 1946–47-es években Csehországba történt deportálása – egy család kálváriáján keresztül bemutatva. A könyv az egykori Ipolysági járásbeli Gyerk község szülöttének, Nagy Margitnak a visszaemlékezései alapján láttatja a deportálás eseményeit. A szerző kiegészítő magyarázataival, összefoglalóival, számos kiegészítő dokumentummal, fényképekkel, hivatalos okiratok fénymásolatával.
Fűzve, 244 old., 16x23 cm
bolti ár: 229 Sk **kedvezménnyel: 206 Sk**

Varga Imre
Halj meg, hogy élhess!
Kalligram

A költő tizedik verseskötete. Varga Imre pályája kezdetén az újavantgárd poétikai leleményeit hasznosítva frissítette fel a hagyományos versbeszédet. Újabb alkotásai elvontabb, bölcseleti igényről tanúskodnak. Itt olvasható verseinek költői szubjektuma egy erőteljesen befelé forduló személyiség, aki felnyitja az Én határait, hogy ezáltal versein mintegy „átáramoljon" a világ.
Fűzve, 144 old., 14,5x15,5 cm
bolti ár: 170 Sk **kedvezménnyel: 140 Sk**

A HÓNAP VERSE

Próba

Tudom, hogy mindez csak
hazug díszlet.
A madarak magnóról zsibongnak.
Néhány percig hittem csak,
hogy ez történik velem
Órámon csak percmutató.
És ha másképp végképp,
hát exhumálom emlékeim
a színpad szélén,
festett patak mellett.
Ne legyen ma vége.
Ne ma legyen.
Új szerepet tanulnom
ne kelljen még.
Lassan fogjam csak fel,
láthatatlan hullámok hátán.
Józanul bár, mégis kétkedve.
Bizonyítékul legyen elég
egy kitépett naplórészlet.
Lassan csússzak a csúszdán, és
ne érkezzek sekély homokba.
Csimpaszkodhassak
szerelmes dalokba
az ezüst hold alatt,
hol alvók nem ébrednek
s a csók csók marad.

A tényleges tér

drótkeretes élet helyett
szép, divatos aranykeret
a tényleges tér tenyérnyi

kongatni vattával bélelt
vészharangot, hogy eljő
a Mocsok Macska

a várost telepiszkítja
villamos csenget egy picit
az asszonyok feje legurul

legyek szárnyát kitépdesik
és a lepkékét is
ott vonszolják magukat a porban

mikor korzózni indulunk
a tényleges tér tenyérnyi
lakkcipőnket bepiszkítjuk

hát úri szeszélyből
megtorlunk véltet s valóst majd
felköhögjük a szőrcsomót

Kisded vad

nyers hús szagát érzem
(éppen úgy, mint akkor éjjel)
marcangolnám is már
szám dalolna közben
és gyilkos tejpatakba
fullasztanám kölykeim

várom hogy elmúljon
bennem a tornádó
és jöjjön halk fuvallat
úgy aludjak mint
kisded vadak

fülem hegyezem
várok valami neszt
szétszivárgok érte a térben
az éjszaka kibérelt
s kibélelt selyemmel.

Juhász Katalin

Juhász Katalin
(1969. XI. 25., Rimaszombat)
Somogyi Tibor felvétele

A kor olvasmányos, közérthető feldolgozása

Angyal Béla már 2002-es *Érdekvédelem és önszerveződés* c. könyvével bizonyította, hogy lehetséges regionális históriánk korszerű feldolgozását a források felkutatásán és elemzésén keresztül végrehajtani. A feladat nagyobb annál, hogysem képes lenne az egészet egyedül elvégezni, de az talán leszögezhető, hogy mostani munkájában, egy résztéma mélyére hatolva, örvendetesen gazdagítja az 1919–1936-os korszak csehszlovákiai köztörténetéről alkotott tudásunkat.

Az Országos Keresztényszocialista Párt itt közölt dokumentumai úgy alkotnak gyűjteményt, hogy benne időrendben és jegyzetekkel ellátva lehet olvasni a pártot 1919–1936 között érintő bizonyos írásos dokumentumokat, mégpedig 52 levéltári-kézirattári forrást és 57 korabeli sajtó- és pártközleményt. Így a könyv egyfajta olvasókönyvvé alakul, egy meghatározott szempontú történeti válogatássá, amelynek legalább két nagy erénye van. Az első a többszempontúság, amely megfelelően széles spektrumot biztosít ahhoz – pártkongresszusi beszámolóktól nagykövetségi jelentésekig, magánfeljegyzésektől hivatali előterjesztésekig ívelve –, hogy érzékelhetővé váljon az első Csehszlovák Köztársaság egy pártja politikai életének diakróniája. A sokszempontúság helyenként konfrontatív jelleget ölt, vagyis időnként a szereplők ellentmondanak egymásnak (pl. Lelley Jenő Bittó Dénesnek), koncepciók csapnak össze (Lelleyé, Szüllőé, Esterházyé), sőt esetenként egyetlen alak politizálásában is kimutatódnak a következetlenségek, mint pl. Szüllő Géza vagy Körmendy-Ékes Lajos esetében. A dokumentumokban megjelenítődő tényanyag jelentősen árnyalja tudásunkat mind a szlovenszkói magyar politika nagy folyamatainak, mind a történelmi mikrostruktúrák tekintetében, pl. a csehszlovákiai demokrácia autoritatív jellegéről (32. dok.), a hatóságok magyarellenes visszaéléseiről (250. o.), OKP-tagok korrumpálódásáról (56. dok.), az ország keleti–nyugati irányú politikai eltéréseiről és így tovább. Jól láthatóvá válik az OKP-t kísérő kettősség, amennyiben az egyik oldalon, pl. a politikai aktivitás-passzivitás dilemmájában, ugyanazon tengely mentén szerveződött, mint a szlovák politika, ugyanakkor tevékenysége a magyarországi kereszténytársadalmi mozgalom viszonyában is értelmezendő. Más szavakkal, az előbbivel zajlott egy államban, de társadalmi háttere és főleg céljai tekintetében sok párhuzama mutatható ki a maradék Magyarország hasonló, de csak roppant bonyolult folyamatokban fölvázolható szervezkedéseivel, Friedrich István Keresztény Nemzeti Pártjától a Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártján át az 1926-ban létrejött a Keresztény Gazdasági és Szociális Pártig. Egyáltalán nem véletlen, hogy az itteni kereszténytársadalmizmus alapjait, akárcsak Magyarországon, az iparos- és munkásszervezetek jelentették (erről is szól pl. az 5. dok.), s amikor azok befolyása csökkent, a párt kettéhasadt. Nem véletlen az sem, hogy az OKP sorsában egy időben kulcsszereppel bíró Bethlen István miniszterelnök maga is a Keresztény-Keresztyén Kisgazda-, Földműves- és Polgári Párt tagja volt, ennélfogva nem véletlenül „helyezte a hangsúlyt" a magyar kormány az 1920-as csehszlovák nemzetgyűlési választásokon éppen az OKP-ra, amint Angyal első könyvében megállapítja (ld. 56. o). A felgyűjtött dokumentumok alapján számos további elemzés levezethető, és alighanem a szlovák történésztársadalom sem hagyhatja őket figyelmen kívül.

A gyűjtemény másik becsülendő vonása, hogy meg sem próbálja felnagyítani a párt korabeli jelentőségét. Annak az elfogulatlan történészgenerációnak a tagjaként, amely nem élt az első republikában, Angyal válogatásában képes mélységet, történelmi távlatot adni az OKP-nak mint az egyik csehszlovákiai magyar pártnak. Jó válogatással leginkább a történelmi résztvevők magánuniverzumát képes érzékeltetni, a szereplők olyan hiteles rendszerét, amelyben papírra rögzített tetteiken keresztül is meg tudnak elevenedni a történelmi alakok, amelyben a név-emberek betagozódnak egy struktúrába, nevezetesen az OKP struktúrájába, s tetteik ennek relációjában nyernek vagy veszítenek értékükből. Ekként derül ki Jaross Andorról, hogy befolyásos pozíciója dacára semmi, de semmi haszna nem volt belőle pártjának; ekként derül ki Márai Sándor édesapjáról, melyik frakcióban politizált, Esterházy Jánosról, hogy miért tartották Budapesten alkalmatlannak a pártelnöki szerepre; ekként diszkreditálódnak szemünk előtt jellegzetesen felelőtlen kijelentéseikkel Jehlicska, Körmendy-Ékes, Tuka és a többiek. Az egyik legszebb példát Szent-Iványi József szolgáltatja, aki előbb személyesen Bethlennek jelenti ki, hogy „a maga részéről biztosíthatja, hogy a Bund der Landwirte nem fog kormányba lépni" (348. o.), majd a Magyar Nemzeti Párt és az OKP pozsonyi ülésén, két oldallal később, maga mondja jegyzőkönyvbe a landwirtés német miniszterek kormányba lépését. Nem a történész érdeme, hanem a korabeli sajtóé, hogy képes volt föltárni a politizálók és politikai kalandorok üres, teátrális gesztusait, de az őt dicséri, hogy hús-vér elődeinken keresztül hiteti el velünk, ez a történelem a mi történelmünk. Mi több, noha jó tollú történészek publikálnak e témában (pl. Popély

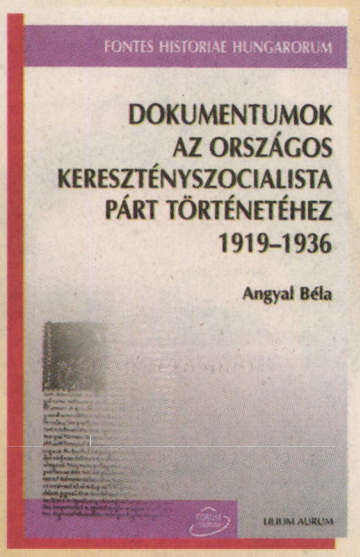

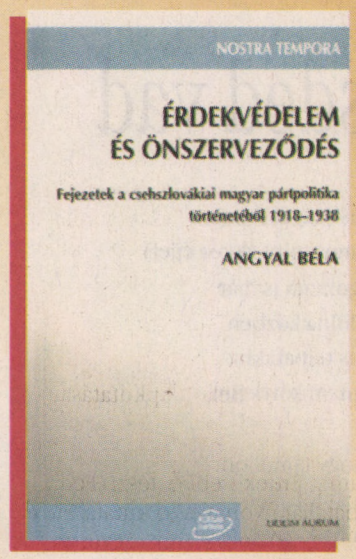

Angyal Béla
Dokumentumok az Országos Keresztényszocialista Párt történetéhez 1919–1936
Lilium Aurum–Fórum Kisebbségkutató Intézet

A csehszlovákiai magyar kisebbség 1936 előtti időszakának több mint száz dokumentuma a vizsgált időszak legnagyobb magyar pártját, az Országos Keresztényszocialista Pártot láttatja levéltári, kézirattári és sajtóforrásbeli anyagok alapján. Előszóval, fényképekkel, névmutatóval és névmagyarázatokkal.

Fűzve, 536 old., 12x19,5 cm

bolti ár: 350 Sk **kedvezménnyel: 315 Sk**

Gyula, Popély Árpád, Simon Attila), mégis az az érzet keletkezik, eddigi két könyvével Angyal Béla tette a legnagyobb lépéseket a kor olvasmányos, közérthető feldolgozása felé.

A gyűjtemény persze csak úgy lehet életszerű, hogy egy kicsit azért kiderül Angyal válogatásának tendenciája, amit talán úgy lehet vázolni, hogy enyhe nosztalgia a csehszlovákiai magyar kereszténységszocializmus iránt. Ezen belül helyezkedik el Lelley Jenő mint ízig-vérig elvi politikus, akinek a személye áthatja a korai OKP-t. Ez nyilvánvalóvá válik pl. 1923-as elnöki programbeszédéből (50. dok.), amelyben az autonómia és a keresztény program után a harmadik legfontosabb téma a magyar nyelv elsorvasztására tett kísérletek elleni harc, s amelyből sok más mellett az is kiderül, hogy értelmezésében a keresztény a nem zsidót jelentette. Figyelemre méltóak Lelley szónoki fogásai. Bontott szórendjei („a düh paroxizmusába kell zuhannia menthetetlenül és csikorgó foggal ökölbe szorított kézzel lesni arra, hogy legyen valaki, akit tépni, lesújtani lehessen" [250. o.]), késleltetett, mondatvégre helyezett igei állítmányai („Ha tehát minket jogaink respektálásának igéretével, vagy ahogy hangoztatják, kisebbségi jogaink liberálisabb kezelésének kilátásba helyezésével csábítanak" [253. o.]), hatásosan fölépített gondolatpárhuzamai („magyar szívem minden lángolásával, magyar lelkem minden vágyódásával szeretnék bár utolsó szolgájává lenni a magyarság tömörítése nagy érdekének" [199. o.]) meg fantáziadús képei („csak hagyjuk meg Neumannokat, Friedmannokat és méltó társaikat, akiknek természete eltűri a verést s utána a kapott koncért megnyalni a korbácsot tartó kezet" [255. o.]) – nos, mindezek nemcsak a világháború előtt szociáldemokrata színekben feltűnő Lelley orátori képességeit példázzák, hanem más iratok közé szerkesztve arról is árulkodnak, hogy a kötet összeállítója számára a Lelley-irány szimpatikus. Főleg ezeknek a leleplező, professzionális szempontból esetleg felróható, de az olvasók szempontjából kedvező momentumoknak köszönhetően vagyunk hajlamosak időnként elfelejteni, hogy dokumentumgyűjteményt olvasunk: pártprogramot, kongresszusi beszámolót, Bizalmas! feliratú titkosrendőri jelentést, sárgult aide mémoire-t stb., tehát olyan dolgokat, amikben élvezetet csak kíváncsisággal megvert kutatók szoktak lelni, a hétköznapi ember aligha. És még akkor is ezt kell mondanom, ha a szöveggondozás igen nagy szégyene a szerzőnek, illetve nagyobb részben a kiadónak. Gyakorlatilag nincs olyan hibatípus, amelyre ne találnánk a könyvben példát: hiányzó mondatközi írásjeleket (pl. 30. o. legalsó sora), rengeteg elválasztási hibát („ös-szetartozás" [85. o.], „kereszténys-zociális" [91. o.], „csúc-sszerv" [194. o.]), rosszul elhelyezett idézőjelet („pártfenség„ 331. o.), betűhiányt vagy -tévesztést: szellemben helyett „szelemben" (389. o.), vonatkozó helyett „vonatkozó" (412. o.), pártnak helyett „pártbak" (450. o.) és így tovább, elmenvén Kazinczy Ferenc nyelvújítói munkásságának effektív meggyalázásáig a „bolykottyának" szóban (318. o.).

Egy jó történelmi forráskiadvány olyan, mint az orvosi kórlelet: tartalmazza azt is, ami nincs, csak lehetne. Egy dokumentumgyűjteményben, amely sorozatcímében – Fontes Historiae Hungarorum – bátran vállalja a gazdag magyar forráskiadási hagyományokat, nem lényegtelen szempont pl. annak/azoknak a konkrét dokumentum(oknak) a hiánya, amelyek az OKP megalakulásáról, 1920-as hivatalos bejegyzéséről tanúskodnának. Érdekes sorban elolvasni, hogy Tobler János „kereszténységszocialista központi főtitkár" szervezkedésétől (4. és 5. dok.) a kassai OKP-alapszervezet megalakulásán (10. dok.) és az ungvári kereszténységszocialista pártszervezet által kiadott OKP-pártprogramon (13. dok.) át, valamint az 1920. márciusi, immár „pártközi" értekezlettől (ahol még Kiss Albert szólal fel az OKP nevében – 16. dok.) az OKP 1920. március 23-án Pozsonyban tartott első kongresszusáig (17. dok.) hogyan történtek az események. De az, hogy pontosan milyen út vezetett a párt de jure megalapításáig, nem látható. A hiányzók helyett közbeékelt dokumentumok sokat segítenek a helyzet megértésében (pl. a Vágújhelyen megtartott első szlovák kereszténységszocialista gyűlés [8. dok.]), mégsem tudják pótolni pl. a pártbejegyzési kérvényt, a csatolt alapszabályt, a kérvényező nevét, aminek pedig egy komplett dokumentumgyűjteményben helye volna. (Azért hozom ezt a példát, mert erre Angyal első könyve sem adott választ; be kellett érnünk egy 1926-os kereszténységszocialista naptárra hivatkozó lábjegyzettel [166. sz. jegyz.].) Efféle hiányokra, egy-egy dokumentum fellelhetőségének esetleges akadályaira egy forráskritikát alkalmazó történészi szakmunkában minimálisan utalni kéne. Nagyobb kutatói értéke lett volna, mint a szövegek után közölt egyik-másik didaktikus, ál-szövegkritikai jegyzetnek, amilyen pl. a 95. dok. után áll. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy más tekintetben Angyal Béla alapkutatásainak fontosságát emelik azok az „hiányok", amelyekben szinte listát ad arról, merre kell tovább kutatni. Érdekesebbé teszi Fedinec Csilla Kárpátaljára vonatkozó kutatásait, és fölkelthetik a kíváncsiságot egyik-másik magángyűjtemény iránt, mint pl. Flachbart Ernő esetleg valahol fellelhető iratai, Bertók László 1963-ban Washingtonban elhunyt egykori pozsonyi konzulátusvezető aktái, Csomor István agrárpárti nemzetgyűlési képviselő (akit az 1938-as visszacsatolás után repressziók értek) esetleges visszaemlékezései, vagy tematizálhatja például azt a kérdést, hogyan, mi módon, kiktől szerezte félelmetesen pontos információit a csehszlovák titkosrendőrség.

Vajda Barnabás

TÖRTÉNELEM

Fedinec Csilla
Iratok a kárpátaljai magyarság történetéhez 1918–1944
Lilium Aurum–Fórum

bolti ár: 450 Sk
kedvezménnyel: 400 Sk

Kovács Éva
Felemás asszimiláció
Lilium Aurum–Fórum

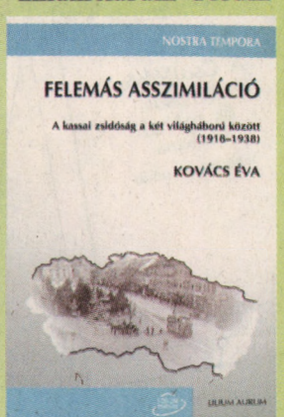

bolti ár: 180 Sk
kedvezménnyel: 162 Sk

Fedinec Csilla
A kárpátaljai magyarok történetének kronológiája 1918–1944
Lilium Aurum–Fórum

bolti ár: 330 Sk
kedvezménnyel: 310 Sk

Karácsonyi árleszállítás! Ötven százalékos kedvezmény!

Rendelje meg a Csallóközi Kiskönyvtár sorozat alábbi köteteit.

1000 Sk feletti megrendelés esetén nem számítunk fel postaköltséget (65 Sk).

Ág Tibor
Az Aranykert muzsikája
bolti ár: 292 Sk kedvezménnyel: 146 Sk

Baranyai József
Nagyobb munkái
bolti ár: 364 Sk kedvezménnyel: 182 Sk

Fényes Elek
Komárom vármegye leírása
bolti ár:94 Sk kedvezménnyel: 47 Sk

Földes Gyula—Rudnay Béla
Két könyv a csallóközi árvédekezés történetéről
bolti ár: 188 Sk kedvezménnyel: 94 Sk

Házi Jenő
Pozsony vármegye középkori földrajza
bolti ár: 364 Sk kedvezménnyel: 182 Sk

Horváth Ildikó—Telekiné Nagy Ilona
Csilizköz földrajzi nevei
bolti ár: 124 Sk kedvezménnyel: 62 Sk

Ipolyi Arnold
Csallóközi uti-képek
bolti ár: 166 Sk kedvezménnyel: 83 Sk

Koncsol László
A Csallóköz városai és falvai I.
bolti ár: 364 Sk kedvezménnyel: 182 Sk

Koncsol László
A Csallóköz városai és falvai II.
bolti ár: 282 Sk kedvezménnyel: 141 Sk

Kumlik Emil
A szabadságharc pozsonyi vértanúi
bolti ár: 156 Sk kedvezménnyel: 78 Sk

Kúr Géza
Küzdelmeink
bolti ár: 166 Sk kedvezménnyel: 83 Sk

Nagy Iván
A csallóközi dudáshagyomány
bolti ár: 240 Sk kedvezménnyel: 120 Sk

Piry Cirjék János
Érsekújvári napló 1848/49
bolti ár: 166 Sk kedvezménnyel: 83 Sk

Szabó János—Borsos Mihály
A nagyfödémesi plébánia múltjából
bolti ár: 198 Sk kedvezménnyel: 99 Sk

Szomjas-Schiffert György
Hajnal vagyon, szép piros
bolti ár: 250 Sk kedvezménnyel: 125 Sk

Takács András
Csallóközi néptáncok
bolti ár: 240 Sk kedvezménnyel: 120 Sk

Valesius Antal János
Levelek 1725—1740
bolti ár: 198 Sk kedvezménnyel: 99 Sk

Szonettbe szőve

Ötvenedik születésnapján, azaz pontosan egy évvel ezelőtt a *Kalligram* folyóirat méltóképpen köszöntötte a mai magyar irodalom egyik klasszikusát, Parti Nagy Lajost. A tavalyi év októberi számának minden írása valamiképpen kapcsolódott az író művészetéhez: az életút alakulását nyomon követő beszélgetés, az újonnan megjelent verseskötetet (*Grafitnesz*) boncolgató kritikák és az irodalomelmélet nehézfegyverzetét felvonultató tanulmányok mellett üde színfoltot jelentett a szépirodalmi blokkban helyet foglaló szonettkoszorú, amelynek ideája az akkori főszerkesztő, Hizsnyai Zoltán fejéből pattant ki. Felkérte Parti Nagy Lajost egy mesterszonett megírására, s az elkészült szonett egyes sorait eljuttatta a kiválasztott költőtársakhoz azzal a kéréssel, hogy a sorok „felhasználásával" írjanak szonettet az ünnepelt tiszteletére. Az elkészült szonettkoszorú várakozáson felül sikerült. Kis túlzással élve azt is mondhatnánk: megszületett a kortárs magyar szonettköltészet reprezentatív antológiája.

Érdemes legalább egy felületes pillantást vetni arra, hogyan épülnek be a Parti Nagy-sorok a pályatársak szonettjeibe és kezdenek ott új életet, s hogy miképpen felelgetnek egymásnak e művek – röviden tehát azt, hogy mint teszi bele a kévébe mindenki a magáét. A pályatárs Kukorelly Endre egy ideje a másik térfélről szemlélheti és tapasztalhatja, hogy milyen is az, ha az ember *„Immár magával ötven, mint a kéve."* Önreflexív, „felelgetős" szonettjének zárlatából – az eredetiben nem szereplő betoldásnak köszönhetően – mintha a bizakodás hangjait hallanánk: *„Az ember érik nagyjából.* (De persze nem) *hiába."* Jász Attilát ezzel szemben, úgy tűnik, nem az emberi élet mulandóságának kényszerű tapasztalata ihlette meg (hiszen messze van ő még az ötventől!), hanem a mester formaművészete. Szonettjében, mely kiváló stílusimitáció, a Parti Nagy-líra legmívesebb kliséihez méltót alkot: „A zember elteng, el vagy ötven Éva, / *múltat növeszt, ahová beleréve.*" Mizser Attila ezúttal sem hazudtolja meg magát: elsősorban a szavak hangalakján alapuló, az olvasó képzettársításaira nagyban építő, akár nyelvtörőnek is beillő költeményének sorai már-már zavarba ejtik az olvasót: „farknyi attakot mint sortűzt kiállta / piszoárt csuklóból ügyelve piárra". Borbély Szilárd ennél jóval klasszicizáltabb versében „metafizikus rendet" épít, s bár lírai alanya leugrik egy „nonstop áruházba", a szerelmi dráma ezúttal elmarad: „Szabadnapos ma Ámor." A szonettkoszorú következő darabja, Térey János verse mintha még néhány pillanatig kitartaná az előbbi költemény metafizikus akkordjait; a harmadik strófában elhangzó költői (?) kérdésre csakis filozofikus válasz adható: „A vendégjog rugalmassága bír rá, / Hogy kérdjem, mint bűvöl beírt papírrá / Sajtcédulát a kósza alkalom?" Orbán János Dénes versét az ősz hangulata hatja át, nem véletlenül, hiszen a megadott első sor így hangzik: „Rendben *hogy ősz, beért az évszakába".* A költő nagy nyelvi leleménnyel aknázza ki az „ősz" szó mélyén rejlő kétértelműséget: „Halak kúsznak az ember hajzatára / S hátrahagyják ezüstkék színeik. / Még elhever a zörgő szívharasztban (...), / Arra gondol: mily Herbsttagadhatatlan..." Ugyancsak ezt teszi, mégis teljesen másképpen Balla Zsófia. Az „ősz" jelöltjét nehezen lehetne meghatározni a következő sorban: „de ontja ősz gőzét a vak kazán". Ugyancsak figyelemre méltóan hozza játékba a szonett utolsó sorában (*„Rőt lomb alól kirí a semmi ága"*) szereplő „kirí" szó í-r fonémapárját: „a Fáma hogy sír, mint szorul a fába. / Gyógyír a hírnév? Néha fülrepesztő." Peer Krisztián verse nemcsak a Parti Nagy-oeuvre-rel, hanem, némi túlzással, az egész költészeti hagyománnyal létesít kapcsolatot: „Húzd rá, s ha nem, hát hullj szét darabokra – / eképp fogalmaz Charlie áriája. / De Szent Mihály útján kell ezt közölni? / *Megírni nem szeret, viszont szöszölni?"* Varró Dániel életképe a versén órák hosszat ügyködő költő kínjait tárja elénk, a rá oly jellemző kínrímeléssel (golyhó – bolyh, ó). A zárlat Arany János-allúziója kitűnően rímel a megadott utolsó sorra, s egyúttal a vers egészére kiterjeszthető architextuális utalásként is felfogható: „S míg földi békák húznak át a gangon, / *jól elszöszöl a görgő nyelvi lommal."* László Noémi versének huszáros csinnadrattája egyenesen Parti Nagy Lajos nálunk is nagy sikerrel játszott drámáját, az *Ibusár*t idézi, de Sárbogárdot Kemény István költeménye is megidézi. A „forma kényszere" Vörös István versének jelentéssíkját egyszerre tolja a gasztronómia, a létfilozófia és a zeneművészet irányába: „akár a sópárlóban barna tonhal, / kikezd a ninccsel, és lejátssza mollban: / *szonettbe fogja, mint ez alkalommal."* Tóth Krisztina verse az előzőeknél kifejtettebb módon veti fel nyelv és szubjektum kérdését: *„Szonettbe fogja, mint ez alkalommal,* / – mit is? Magát: fogja magát az Én"... A koszorú utolsó darabjában pedig Kovács András Ferenc lantján szólal meg „őszi szóda, sanszonett s elégi", miközben a költő lelkét „tintakéjbe" önti.

A *Kalligram*ban megjelent szonettkoszorú a *Mintakéve* című kötetnek azonban csupán egyik felét adja, pontosabban egy másik szonettkoszorú (vagy ahogy megalkotója elnevezte: *Szonettkosz*) alkotja a másikat. Ha hihetünk (és miért ne hinnénk?) a kötet utószavának, a költő-szerkesztő Hizsnyai Zoltán attól való félelmében, hogy a kért szonettek nem érkeznek meg időben, maga is írt szonettet – minden sorpárra egyet-egyet. A *Mintakéve*ben az eredeti szonettkoszorú darabjai mellett most ezek is olvashatók. Bár a *Szonettkosz* egyetlen költő alkotása, majdnem annyiféle hangon szólal meg, mint a vele párba állított szonettkoszorú darabjai. Közülük különösen azokkal folytat érdekes párbeszédet, amelyek az idő, az úton levés és az elmúlás kérdéseit feszegetik. Egyes szólamok vissza-visszatérnek, mégis minden szonett újabb meglepetést tartogat az olvasó számára. Nyelvhasználat szempontjából ugyancsak színesek e versek, hiszen Arany János népiességét ugyanúgy aktualizálják, akárcsak a pesti szlenget.

Keserű József

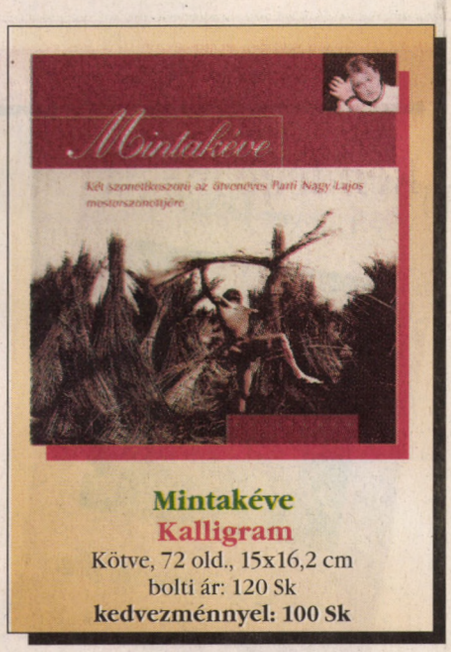

Mintakéve
Kalligram
Kötve, 72 old., 15x16,2 cm
bolti ár: 120 Sk
kedvezménnyel: 100 Sk

Parti Nagy Lajos: Mesterszonett

Immár magával ötven, mint a kéve
Az ember érik, nagyjából hiába
Múltat növeszt, ahová beleréve
Nagyon hideg nyirokba lóg a lába
Ha van rend, rendben, „mindent összevéve"
Rendben, hogy ősz, beért az évszakába
Szégyent, fakesztyűt immár félretéve
Rőt lomb alól kirí a semmi ága
Megírni nem szeret, viszont szöszölni
Jól elszöszöl a görgő nyelvi lommal
Mondjuk na szép, ez igazán na szép
De mert a forma kényszer, lomha földi
Szonettbe fogja, mint ez alkalommal
Hogy mégse hulljon hulltán szanaszép

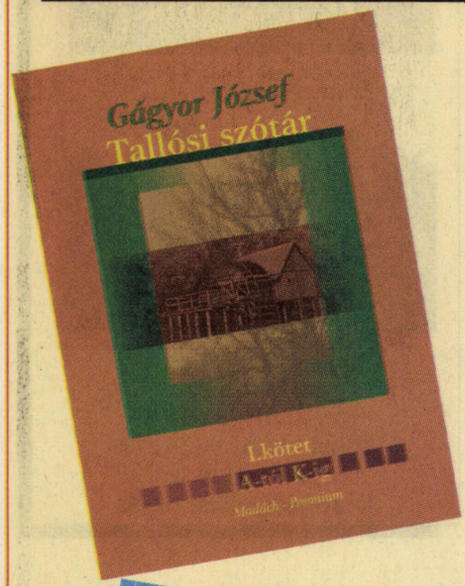

Gágyor József
Tallósi szótár I. (A—K)
Madách-Posonium

A mű egy mátyusföldi község (Tallós) nyelvi állapotát rögzíti az 1972—92-es években. A műfaját tekintve regionális szótár 7584 szót tartalmaz, és tulajdonképpen a község egyfajta enciklopédiája is.
Kötve, 212 old., 17x24 cm
bolti ár: 220 Sk

Mayer Judit
Magyarosan magyarul!
Lilium Aurum

Az ismert nyelvművelő, szerkesztő és fordító újabb kötete válogatás nyelvművelő írásaiból. A könyv bő terjedelemben foglalkozik a (helytelen) fordítás, a szótévesztés és hibás szóválasztás problémakörével, továbbá a szólás- és szerkezetváltoztatás gyakoribb eseteivel, egyházaink szóhasználatával, szerkesztési és nyelvhasználati hibákkal. Jakab István előszavával.
Fűzve, 152 old., 16,5x23,5 cm
bolti ár: 195 Sk **kedvezménnyel: 179 Sk**

Cs. Nagy Lajos
Lexikológiai vizsgálatok Medvesalján
Lilium Aurum

A Notitia historico-ethnologica sorozat 4. kötete a régió tájszókészletének lexikológiai vizsgálatával foglalkozik. Az egyes fejezeteket (Nyelvi változók Medvesalja nyelvjárásában, A megnevezési rendszer vizsgálata, Az adatok fogalomkörönkénti vizsgálata, Következtetések, Általános jellemzők, Adattár) számos melléklet, táblázat, mutató és szóföldrajzi térkép egészíti ki.
Fűzve, 272 old., 12x19,5 cm
bolti ár: 220 Sk **kedvezménnyel: 198 Sk**

Pénzes István
Anyanyelvi kavalkád
Lilium Aurum

Előző, *Anyanyelvi játékok* című könyvéhez hasonlóan a szerző ezúttal is a szórakoztató fejtörés és a szellemet-képzeletvilágot megmozgató versenyzés módszeréhez folyamodva szólítja játékos küzdelemre a magyar nyelv szerelmeseit — korosztálytól függetlenül.
Fűzve, 144 old., 20,8x29,8 cm
bolti ár: 168 Sk **kedvezménnyel: 152 Sk**

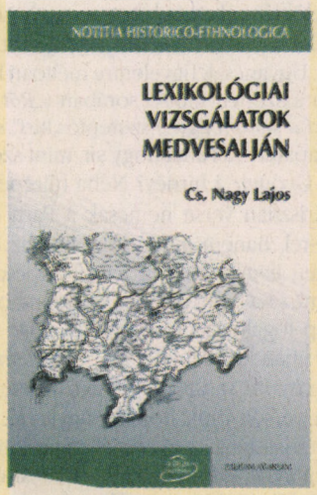

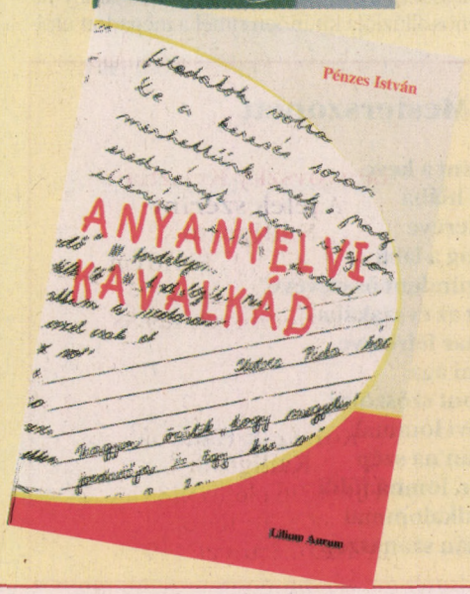

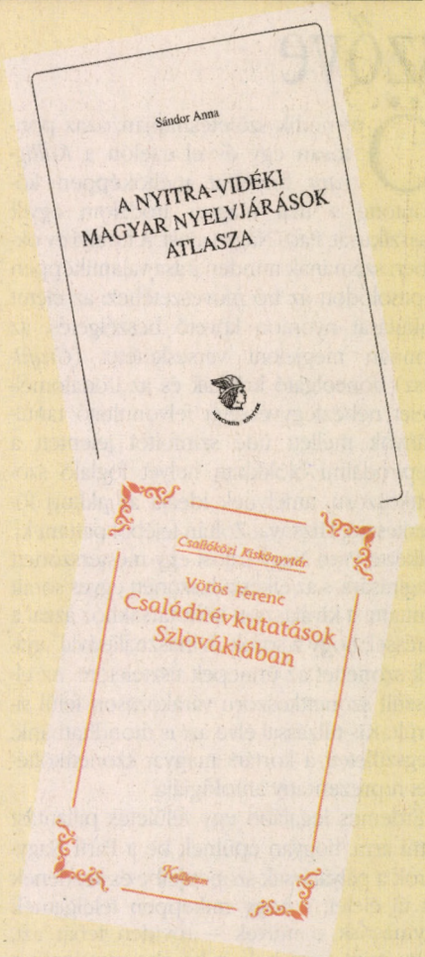

Sándor Anna
A Nyitra-vidéki magyar nyelvjárások atlasza
Kalligram

A *Mercurius Könyvek* sorozat legújabb darabja az ismert nyelvész és nyelvjáráskutató korszakos jelentőségű munkáját adja közre. A tudománytörténeti forráskiadvány az első szlovákiai magyar nyelvatlaszként gyűjtőterületén kívül a nyelvjárások szerepét és helyzetét is bemutatja, s a települések helytörténeti összefoglalójával is szolgál.
Fűzve, 360 old., 16,5x23,7 cm
bolti ár: 250 Sk **kedvezménnyel: 229 Sk**

Vörös Ferenc
Családnévkutatások Szlovákiában
Csallóközi Kiskönyvtár
Kalligram

Az első olyan monográfia, amely szlovákiai magyar falvak családi névanyagát veszi számba és elemzi a névtan minden ismert szempontja szerint. A kötet két csallóközi és két Nyitra-vidéki település százéves névanyagát vizsgálja és rendszerezi földrajzi, etnikai, vallási, névélettani, névgyakorisági stb. szempontból.
Kötve, 592 old., 13,4x20,7 cm
bolti ár: 450 Sk **kedvezménnyel: 399 Sk**

Hagyni, el

Zsadányi Edit kihagyásalakzatokról írott könyvét olvasva Ottlik Gézának Hemingway regényeiről mondott gondolatai jutottak eszembe. „Mintha nemcsak művészi önfegyelemből hallgatna két köteten keresztül, hanem azért, mert amit mondani tudna, csak egy közhely, erkölcsi banalitás." (*Próza*) Lehet, hogy tényleg így van, de vajon mi alapján tudjuk egyértelműen meghatározni, hogy egy szövegnek van-e mit elhallgatnia vagy csupán ürességét álcázza? A nehézséget főként az okozza, hogy végső soron az olvasó az, aki egy elharapott szó, egy „beszédes tekintet", egy hiányos vagy csonka mondat, vagy éppen egy szereplő hallgatása *mögé odaért* bizonyos tartalmakat. S tudjuk, ahány olvasó, annyi... S ezzel a szerző minden bizonnyal számol is; a munka felét ráhagyja. Ez is mutatja, hogy az elbeszélés menetében tapasztalható hiányok vizsgálata fokozottan megköveteli konstrukció és recepció szempontjainak együttes figyelembe vételét. Az alaktani elemzés eredményei befogadás- és hatáselméleti távlatban nyerik el tényleges jelentőségüket. Elhagyni és ráhagyni – ez az, aminek prózapoétikai és világképi vonatkozásai *A csend retorikájá*nak íróját is izgatják.

Zsadányi Edit a két világháború közötti angol, amerikai és magyar regényekben vizsgálja a kihagyás narratív alakzatait, s ezek között is elsősorban azokat, melyekben az elbeszélő vagy a szereplő hangot ad a nyelvi kifejezhetőséget és a történet elbeszélhetőségét érintő nehézségeinek és kétségeinek. Az első két fejezet célja az elméleti alapvetés. Ezekben az irodalmi elhallgatás fogalmáról esik szó, majd ezt az elhallgatás alakzatainak tipológiája követi (pl. három pont, határozatlan vagy általános névmás alkalmazásából, illetve nézőpontváltásból eredő elhallgatás, szereplői vagy elbeszélői elhallgatás). A tipológiát ismertető fejezet élén a szerző a rendszerezés nyitottságát, bővíthetőségét hangsúlyozza: „A rendszerezés természetesen nem zárt, további kutatások során újabb olvasmányok újabb típusok megfigyelésére és újabb szempontok felvételére adhatnak alkalmat." (23.)

Az elemzések elméleti horizontja a művek poétikájától függően változik. Az elhallgatás jelenségének hol logikai-pragmatikai (az előfeltevések és az elhallgatás viszonya C. McCullers *Magányos vadász a szív* című regényében), hol retorikai-tropológiai (a koncepcionális metafora és a metaforikus nyelv kérdése D. Barnes *Éjerdő*jében), hol pedig mikrostilisztikai vonatkozásai kerülnek az előtérbe (szintaktikai és lexikális elhagyás esetei az *Édes Anná*ban és a *Mrs. Dalloway*ben). Az utolsó fejezetben a szerző az elhallgatás kérdésének narratív vonatkozásait az intertextualitás és az újraírás problémaköréhez kapcsolódva fogalmazza újra, amikor is J. C. Oates, M. Atwood, L. Moore regényeit a Hamupipőke-szüzsé hátterében elemzi. Az ismert mesét olyan „kimondatlan háttértörténeteként" fogja fel, mellyel mindegyik regény – tudatosan vagy látensen – párbeszédet folytat.

Az interpretációk egyrészt rámutatnak arra, hogy a vizsgált művek – az elhallgatásoknak jutatott kiemelt szerep következtében – ismeret- és nyelvelméleti kérdések sorát vetik fel („...milyen mértékben ismerhető meg a világ és benne az emberi személyiség, megtudhatunk-e bármit is a lét mibenlétéről, mennyire vagyunk képesek közölni tapasztalatainkat, tudunk-e kapcsolatot teremteni és azonosulni a másikkal." 65.); másrészt pedig arra, hogy a belőlük levont következtetések szükségessé teszik bizonyos korszak- vagy műfajtörténeti vélekedések felülvizsgálatát, árnyalását (lásd pl. a metonimikus és a metaforikus próza világképe közti különbségek kérdését: 96–97.)

A könyvben felsorolt és jellemzett egyes kihagyásalakzatokról elmondható, hogy többféle narratív funkciót is betölthetnek. Szolgálhatják valaminek az *elkerülését,* az elbeszélő általuk *késleltetheti* bizonyos események bekövetkezését vagy jelentésük tisztázását, jelezhetnek *megtorpanást,* de ugyanúgy válhatnak az *elbizonytalanítás* vagy a *sejtetés,* a burkolt *előrevetítés* eszközeivé is. Alapvető szerepük van tehát a történetmondás ütemezésében, ami pedig a befogadás mikéntjére, azaz a történetértelmezés munkájára is kihatással van. A szövegek narratív struktúrájában tapasztalható rések, repedések, csendek és hiányok fokozottabban apellálnak a befogadó imaginatív tevékenységére, válaszadásra vagy legalábbis lehetséges magyarázatok megfogalmazására ösztönzik őt.

Ez már jelzi azt is, az irodalom mely további területein gondolom alkalmazhatónak Zsadányi Edit poétikai-retorikai rendszerezésének és szövegelemzéseinek eredményeit. Úgy vélem, minden olyan regény vagy novella interpretációjában kamatoztathatók, amelyek cselekménye valamely titok vagy rejtély köré fókuszálódik, melyek esetében – épp az elhallgatás és az elhagyás különböző eljárásainak köszönhetően – a homályban hagyott-tartott mozzanatok éltetik a narrációt. Itt mindenekelőtt a detektívtörténet és a fantasztikus elbeszélés műfajára gondolok. Mindkettő esetében ugyanis a szerzőnek elemi érdeke, hogy bizonytalanságban tartsa az olvasót, hogy a zárlatra, illetve a kódolt információkra való tekintettel moderálja a történetbefogadás műveleteit.

Benyovszky Krisztián

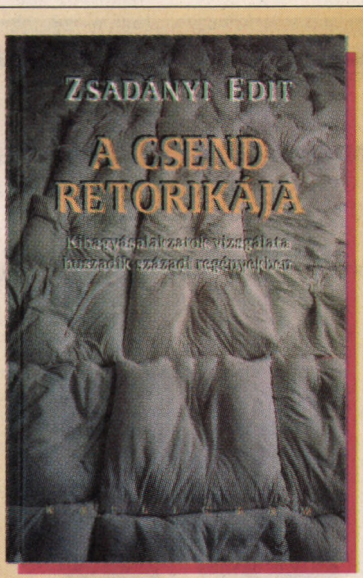

Zsadányi Edit
A csend retorikája
Kalligram
Kötve, 208 old., 12,2x18,6 cm
bolti ár: 179 Sk
kedvezménnyel: 159 Sk

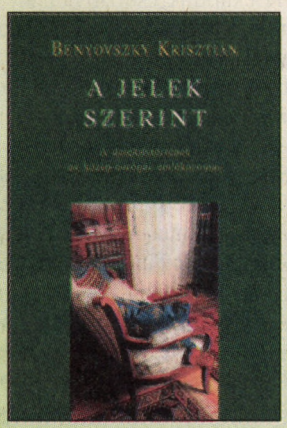

Benyovszky Krisztián
A jelek szerint
Kalligram
Kötve, 280 old., 12x18 cm
bolti ár: 210 Sk
kedvezménnyel: 189 Sk

Benyovszky K. – Keserű J. (szerk.)
Kor/Szak/Határok
Kalligram
Fűzve 216 old. 11x18 cm
bolti ár: 160 Sk
kedvezménnyel: 149 Sk

Bödők Zsigmond
Magyar feltalálók a hajózás és a vasút történetében
Nap Kiadó
Fűzve, 134 old., 15x21 cm
bolti ár: 129 Sk **kedvezménnyel: 109 Sk**

A *Magyar Talentum* sorozat hatodik kötete a jeles műszaki alkotók sorából ezúttal azokat mutatja be, akik a folyami hajók és a vasúti közlekedő eszközök kifejlesztésében és tökéletesítésében értek el sikereket. A szerző a történelmi korba ágyazva tárgyalja mindazokat a jelentős mozzanatokat e létesítményeket történetében, amelyek magyar mérnökök leleményességét, tehetségét dicsérik.

Csicsay Alajos
Királyok, fejedelmek, kormányzók
Lilium Aurum
Kötve, 164 old., 21,8x30,3 cm
bolti ár: 299 Sk **kedvezménnyel: 269 Sk**

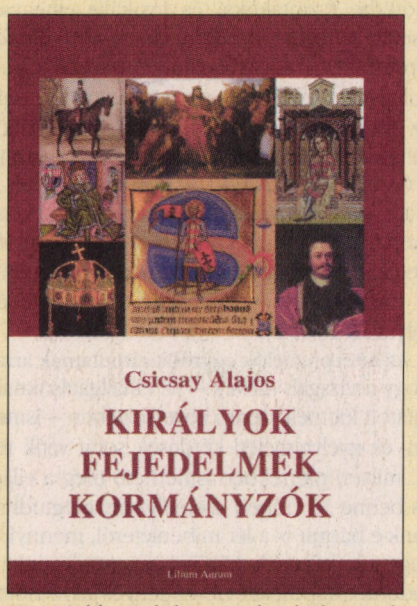

Harmadik, átdolgozott kiadásban jelenik meg az ismert szerző nagy sikerű történelmi olvasókönyve, mely az uralkodók portréinak megrajzolásával a magyar történelem folytonosságát, egyetemességét és keresztény gyökereit is láttatja. A kötet egyes portréihoz gazdag képanyag tartozik, valamint leszármazási táblák és történelmi eseménynaptár egészíti ki.

Jókai Mária
Zoboralji gyermekjátékok
AB-ART–
Gyurcsó István Alapítvány
Fűzve, 104 old., 15x21 cm
bolti ár: 130 Sk **kedvezménnyel: 120 Sk**

A gyűjtemény azokhoz szól, akik gyermekként átélték a játék örömét, s ezt akarják átadni az utódoknak, s azoknak is, akiknek életéből hiányzik mindez, s azt szeretnék, hogy gyermekeik élete ezzel az élménnyel gazdagodjon. Kottaanyaggal, részletes játékleírásokkal, a vidék nemrég még játszó, éneklő gyerekeit megörökítő, nyolcoldalas fotódokumentációval.

Önmegtartóztató recenzió Jarábik könyvéről

Várható volt, hogy egyszer könyvet ír Jarábik Balázs, miután sokkal többet járt posztszovjet tagköztársaságokban, mint mi szlovákiai magyar halandók együttvéve. Az sem meglepetés, hogy a Vámbéry nevezetű szögre akasztja fel a történetet, mert mindketten Dunaszerdahelyen tengették ifjúkoruk egy részét. Jóban is vannak, legalábbis a szövegek alapján, mert Balázsunk folyamatosan Árminunkozza Vámbérynket. Talán mert Jarábik a Vámbéry téren lakik. Fordítva ciki lenne.

Ha az ember kezébe fogja a művet, először talán megriad, mert Lilium Aurumunk kissé szakácskönyvszerű külsőt varázsolt neki, amely érzésünket a borítóra tákolt áfonyatorta még inkább megerősíti, de kiderül, ez egy mecset valami nagyon furcsa látószögből. A címet nem tudom, ki találta ki, de adnék neki egy körmöst. *Kán kán-kán.* Pár hónapja emésztem. Alcím: *Önmegtartóztató útinapló Vámbéry földjéről.* A zord külső azonban egészen kellemes belsőt takar.

Jarábik(unk) pár hónapot Üzbegisztánban töltött. Üzbegisztán az az ország, amelyik nevét meg kellett tanulni az általánosban, hogy elsorolhassuk a tizenöt szovjet tagköztársaságot, majd sűrű köd. Aztán az ország nevével akkor találkozhattunk ismét, amikor az amik az afganisztáni hadviselésre készültek 2001 októberében. Mert a közép-ázsiai térség egyik legszegényebb, iszlámügyben szárnypróbálgató állama beállt a nemzetközi koalícióba. Szóval, erre az Isten és Türkmenisztán háta mögötti helyre vetődött Jarábik, mint már említettem, nem első szerdahelyiként. Hogy miért éppen Taskentbe vándorolt, az némileg talány marad a könyv elolvasása után is. Annyit tudunk meg, hogy a rezsim bebörtönzött iszlám ellenfeleinek kiszabadítását tűzte zászlajára az őt Üzbegisztánba küldő amerikai szervezet. De hát munkáról nem beszélünk, az csak életünk egyharmadát viszi el, legalábbis jobb körökben. Tehát vessük magunkat a magánéletbe. A köztes vagy fejezetcímek pikáns részleteket is ígérnek. Bár nem egy *Tizenegyezer vessző*-pontossággal leírt hardpornót kapunk, csupán néhány részletet az iszlám világ szexuális gondolkodásáról, fantáziáiról és szexuális kísértéseiről. Ez még így is több, mint amennyit eddig sejtettünk.

Ahhoz képest, hogy keveset vagy csak általánosan ír a szerző az üzbég rezsim túlkapásairól, elég plasztikusan tárja elénk a számunkra már elképzelhetetlent: az ember nem szabad, szólnia nem szabad, gondolkodni nem szabad. Finoman azért következtetni lehet arra, hogy ha az ember ott szabad volna, és gondolkodnia is szabad lenne, valami hasonló történne, mint most Irakban. Tanulnánk az üzbég Fallúdzsákat, ahol éppen iskolát vagy fogászati rendelőt robbantanak fel a szélsőségesek. De még nem tartanak

Mácza Mihály
Komárom nevezetességei
Madách-Posonium
Fűzve, 116 old., 12x20 cm
egyezményes ára: 98 Sk

A praktikus útikalauz a város történelmi múltja és nevezetességei alapján vezeti olvasóját az utcák és terek szövevényében a Klapka tértől a vár környékén át a Nádor utcáig, a rakparton, a temetőkben, az Erzsébet-szigeten stb. Színes képmelléklettel és térképpel, hasznos információkkal, komáromi tudnivalókkal, telefonszámokkal.

Puntigán József
1848 losonci emléke(zése)i
Plectrum
Fűzve, 156 old., 15x20,8 cm
bolti ár: 140 Sk **kedvezménnyel: 130 Sk**

A kiadó Patrióta Könyvek sorozatának első darabja az 1848/49-es szabadságharc losonci eseményeit s az ezekkel kapcsolatos hagyományápolás történetét öleli fel. A gazdag fényképanyaggal kísért szöveg figyelme elsősorban a március 15-i megemlékezésekre, valamint a városnak Kossuthhoz való viszonyára terjed ki.

Varga Erzsébet—Mayer Judit
Pozsony
Madách-Posonium
Kötve és fűzve, 120 old., 12,2x20,2 cm
ára kötve: **150 Sk** – fűzve: **110 Sk**

Az ismert várostörténeti és szellemtörténeti útikalauz második, bővített és átdolgozott kiadása praktikus és okos vezetője lehet nemcsak a Pozsonyban érdeklődve járó olvasók, turisták, hanem a történelem, a tudomány és a művészetek iránt vonzalmat érzők számára is. Szlovák–magyar utcanévmutatóval, színes térképpel, 24 oldal képmelléklettel.

ott, mert a rendszer brutálisan elnyomja a fundamentalizmus megnyilvánulásait. Itt kerül az európai ember csapdába. Amíg Szaddámot el nem űzték az amerikaiak, addig Irakban az iszlám szélsőségesek szagáról sem hallottunk. Amint friss levegőre nyílottak az iraki ablakok, azonnal nekibuzdultak a terroristák is. S a Jarábik könyvét olvasóban is felmerül, hogy nem volna-e jobb megtartani arrafelé a diktatúrát, preventíve. Ezért a mondatomért valószínűleg a szerző hadbíróság elé állíttatna. Talán meg is érdemelném.

Vissza a könyvhöz. Részesei lehetünk egy szemernyi Taskent, Szamarkand, Bokhara, Karakalpaksztán, Khiva és Ferghana-völgy leírásának. Komolyan mondom, kedvet kaptam felkerekedni, és megnézni, üzbég testvéreink hol élik mindennapjaikat és hova csalogatják turistáikat. Mert például amit a harmincoldalas képmelléklet sejtetni enged, az izgalmas és vonzó. A képmelléklet mellesleg nagyon hasznos. Elfoglalja magát az ember vele olvasás közben, mert mindent látni akar. Mondanom sem kell, ötven-ötven százalékban hiába vagy sikeresen. Vannak képek, melyek majdhogynem ismétlődnek, vannak, melyek kimaradtak. Fülig Jimmy legnagyobb sajnálatára.

S ha már az ismétlésnél tartunk. Nem árt, ha az embernek többször elmondják, hogy jegyezzen is meg valamit, de nem szabad túlzásokba esni. Egy alapos szerkesztés talán kigyomlálhatta volna az ismétléseket ismétléseket ismétléseket a könyvből, vagy legalább redukálhatta redukálhatta volna. Az alapos szerkesztés a stíluson is emelt volna. Helyenként rendkívül nyeglére sikeredett a nyelvezet, teljesen fölöslegesen. Bazári nyüzsi – szól a kép alatti szöveg; nem értem, itt miért nem lehet nyüzsgést írni. Máshol határozottan komolykodó, megint máshol vámbérys. Ez a stíluskavalkád néha zavar.

Összességében azonban értékes könyvet fogtam a kezemben. Érdekes, szellemes és kalandos; valami olyasmit próbál meg sikeresen közelebb hozni hozzánk, ami nem hogy távol áll tőlünk, de nem is tudunk róla semmit. Pedig ugyanazt a bolygót tapossuk mindannyian, csak vannak, akik még tőlünk is keletebbre.

Molnár Norbert

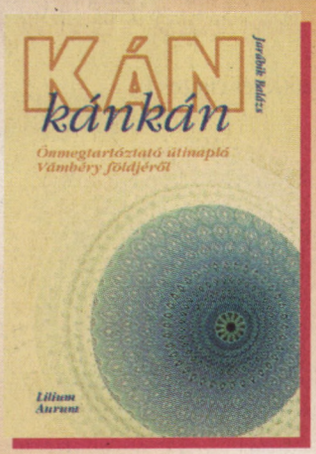

Jarábik Balázs
Kán kánkán
Önmegtartóztató útinapló
Vámbéry földjéről
Lilium Aurum
Fűzve, 208 old., 13x18,5 cm
bolti ár: 268 Sk **kedvezménnyel: 240 Sk**

Karácsonyi ajánlatunk

Horváth Erika összeáll.
Vidám kalendárium 2005
AB-ART
Fűzve, 128 old.,
14,8x20,7 cm
bolti ár: 89 Sk
kedvezménnyel: 79 Sk

Cs. Liszka Györgyi szerk.
A család kalendáriuma 2005
Szívderítő NAPtár
Nap Kiadó
Fűzve, 196 old.,
16,5x23,5 cm
bolti ár: 140 Sk
kedvezménnyel: 120 Sk

Kmeczkó Mihály
Köztes hazában
Lilium Aurum
Kötve, 176 old.,
12,8x18,2 cm
bolti ár: 284 Sk
kedvezménnyel: 256 Sk

Palotai Boris
Zöld dió
Kalligram
Fűzve, 256 old., 11x18,5 cm
bolti ár: 240 Sk
kedvezménnyel: 200 Sk

A bemutatott könyvek a megjelölt kedvezményes árukon megrendelhetők.
1000 Sk feletti megrendelés esetén nem számítunk fel postaköltséget (65 Sk).
Könyvtárak és iskolák, figyelem! 1000 Sk feletti megrendelés esetén 25% kedvezményt biztosítunk.

Szerző(k) és cím(ek):

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

A megrendelő neve:

.....

Lakhely, utcanév, ház- és irányítószám:

.....
.....
.....

Postacímünk:
Vydavatelstvo Kalligram, s. r. o.
Staromestská 6/D P. O. Box 223
810 00 Bratislava 1
Tel./Fax: 00421-2-544 15 028
e-mail: distribucia@kalligram.sk

GYERMEKEKNEK

Kulcsár Ferenc
Ördögszekér
Lilium Aurum
Kötve, 136 old., 21,7x30,3 cm
bolti ár: 289 Sk
kedvezménnyel: 259 Sk

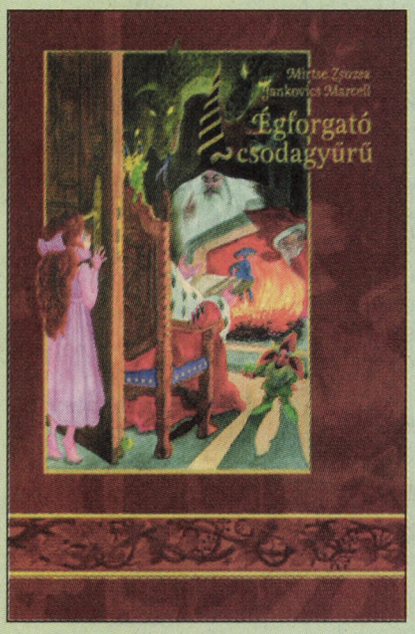

Mirtse Zsuzsa
Égforgató csodagyűrű
Méry Ratio
Kötve, 184 old., 17x24 cm
bolti ár: 690 Sk
kedvezménnyel: 650 Sk

Hm, hm... ki ír és kinek?

Amikor végigolvastam Haraszti Mária új mesekönyvét, először azon töprengtem el, vajon milyen cél vezérelte a szerzőt a mű megírása közben. Szórakoztatni akarta-e az olvasókat, mesébe bűvölni, vagy hasznos információkat, intelmeket hangoztatni? Többszöri olvasás után is arra az eredményre jutottam, amire első alkalommal: az írói cél multifunkcionális volt, mindhárom felsorolt tényező a szerző szeme előtt lebegett alkotás közben.

A Piros rét meséi címmel a szerző bizonyos elvárásokat ébreszt az olvasókban. A rét azt sugallja, természetközeli lesz a történet, a piros szín viszont szokatlanságot, izgalmat, egyediséget hirdet, és fantáziadússá teszi a megadott helyszínt. A címben szereplő műfaji megjelölés több epikus alkotást jelez. Némileg cáfolja ezeket az elvárásokat maga a történet, mely formailag egy egységet alkot (tartalmilag azonban nem), nem feltétlenül mese a fogalom műfaji értelmében, sőt nem is minden epizódja kapcsolódik a Piros réthez. Ettől némileg következetlenné válik a könyv.

A történet felvezetése magával a megalkotás folyamatával foglalkozik, az író a bevezetésben még személyesen és első személyben jelen van. Az indulás kedvező: egy művész, aki egy kislány kedvéért és vele közösen akar írni egy könyvet. (Ezt az eljárást alkalmazza például Lázár Ervin a *Szegény Dzsoni és Árnikában* és Gál Sándor a *Mese a Hétpettyes házikóról* című kötetében.) Olvasócsalogató fogás. Kicsit olvasóámító is: könnyen elhihetjük, hogy a mesére áhítozó Szöszi valóban alakítja a történetet. Magvas tévedés. Minden író önmagát írja, saját lelkét vetíti ki, sosem a másokét, legfeljebb magáévá teszi a máséból azt, ami az ő lelkével rokon. Ezt egyes „közösen írt" szövegekben kevésbé, másokban jobban észrevenni. Az épp most górcső alá vett kötetben észrevenni. Haraszti Mária rendíthetetlenül járja a maga útját, alakítja a történetet, befolyásolni őt nem lehet, amint ezt ékesen bizonyítja az oroszlánszerepre vágyó kislány, aki a továbbiakban mégis kislányként szerepel, valamint a nem kívánt fekete kandúr történetbe iktatása. Mondjunk hát búcsút a társszerzői/társfantáziálói ábrándoknak, és vegyük magát a történetet, olyannak, amilyennek a szerző óhajtotta megalkotni.

Posztmodernbe kívánkozó világunkban a gyermekművek is gyakran „posztmodernizálódnak". *A Piros rét meséiben* ez a folyamat nagyon is tetten érhető. Több résztörténet ágyazódik egymásba, és a szerző szabadon ki-be járkál a valóság, gondolat, fantázia és mese határain át, különös egységbe hozva azokat ezáltal. Szöszi, aki a mesében/fantáziálásban a Su nevet viseli, csokiegereket gondol ki sétálás közben, aztán azt gondolja, hogy az egyiket esetleg megeteti a (mesebeli?) macskával. Erre a gondolat szintjén létező egér élénken tiltakozni kezd Su gondolata ellen, a kislány meg hazaviszi az egeret (mely még mindig csak gondolat), és beteszi a (valós) hűtőszekrénybe. Hát igen. A szövegben mindent szabad. Az olvasó legfeljebb időnként elveszti a fonalat.

A történet legmeseibb része a Pipacskirálynő és Sárkánykirály szerelmi sztorija, mely „ember"rablással és bírósági procedúrával kezdődik, és házassággal ér véget. Szellemes, frappáns szövegrészlet, felnőtt szempontból legalábbis. A célcsoport azonban valószínűleg a kisiskolás korosztály, melytől egy bírósági tárgyalás talán kissé távol áll. Hogy az író a kisebbeket célozta meg, arra a „főhős-társszerző" Szöszi korán kívül a legjobb bizonyíték az ismeretterjesztő és oktató szándék. A környezetszennyezésről, műtrágyáról, védett állatokról szóló részek azt bizonyítják, hogy szerzőink egy része nehezen szabadul attól a képzettől, hogy „a gyermekirodalomnak bizony nevelő szándékúnak kell lennie". A helyesen eltöltött szabadidő (egészséges környezetben tett séta, népi játék, társasjáték), mely egy születésnapi buli keretében kerül bemutatásra, már rejtettebben didaktikus, viszont kevés köze van a mű többi részéhez. (De oktatói-nevelői szempontból az egyedüli – még – járható út a helyes, követendő példát többlethangsúlyok, figyelemfelkeltés nélkül, pusztán a történet részeként ábrázolni, mint ebben az adott esetben is).

Mindezekből következik, hogy az új Haraszti-kötet nem egységes koncepciójú, szabadon csapongó alkotás, ami nem feltétlenül hátrány, mivel hangulatilag és stilisztikailag sikerült a különböző részeket közös nevezőre hozni.

Kozsár Zsuzsanna

Haraszti Mária
A Piros rét meséi
AB-ART
Kötve, 64 old., 21x29 cm
bolti ár: 160 Sk
kedvezménnyel: 140 Sk

Klónok az irodalom piacán – 6.

A plágium egészen különös válfajának tekinthető, amikor a szerző kísérletet sem tesz egy másik szerző művének vagy műve egy részletének olyan értelmű kisajátítására, hogy azt saját neve alatt közöltetné, hanem magától a másolás aktusától is eltekintve csak kinyilatkoztatja, hogy a szóban forgó műnek ő a szerzője. Ilyen esetekben érthető az olvasó nyilvánosság meghökkenése és általános tanácstalansága, hiszen sunyi trónbitorlókkal szemben még kínálkoznék valamiféle jogorvoslat, a tényleges szerző szerepébe egyszerűen belehelyezkedő szerző, az önjelölt Napóleon azonban nyilvánvalóan vagy közveszélyes, vagy nem beszámítható. Laikusnak semmiképp nem tanácsos vele kötekedni. Ellenkezőleg, a legcélszerűbb ráhagyni mindent – magát az ellopott művet mindenekelőtt. Veszélyes volta nem szorul bővebb magyarázatra, elég, ha csak a biológiai oldalát nézzük: a szerzőbe belehelyezkedő szerző, ez a gusztustalan féreg a ragadozó plagizátorok fajából való parazita. Míg ugyanis a halandó, tehát az átlagplagizátor teremt, még ha másol is, hiszen valamit (klónt) létrehoz, többletet termel, matematikailag is mérhetően: a két összetevő, az egy szerző és az egy mű egy további szerzővel bővül, ezzel szemben a magát Napóleonnak (halhatatlannak) képzelő maga a nyolcadik utas a halál (szakszóval: auktorfág), aki felfalja az eredeti szerzőt, kivonja őt a számításból, matematikailag: két szerző egy mű helyett egy szerző egy mű marad.

Ennek a képtelen, de nagyon kényelmes lopáseljárásnak a szétírását nyújtja az alábbi mondattal indító szöveg: „Írói pályámat nagy koncepciókkal kezdtem: Homérosz álnév alatt megírtam Odiszszea című époszomat..." Ilyen felütés után a gyanútlan olvasó talán nem is számol a téma ennél mélyebb kiaknázásával, holott mi sem természetesebb, hogy a plágium veszélyének éppen az auktográf szerző van leginkább kitéve. A szöveg a következő mondatokkal folytatódik: „Ezután prózában írt époszt terveztem: az éposz hősét Jézus Krisztusnak neveztem el és a róla írott könyvet Új Testamentomnak. A könyvnek igen nagy sikere volt, de nekem abszolúte semmi; az a furcsa dolog történt meg, hogy az époszt valamelyik magyarázóm, egy történetíró, egyszerűen ellopta..." A történetnek persze nincs vége, az elbeszélő, aki nagy vonalakban bemutatja irodalmi munkásságát, közli, hogy Dante álnév alatt megírta az Isteni színjátékot, továbbá Shakespeare álnév alatt – itt már a művet nem is tartja fontosnak megnevezni – „néhány drámát" és így tovább. Mindezek dacára egy életmű ilyen értelmű rekonstruálása lehet irodalmilag teljességgel érvényes. Elsősorban a szöveg műfaja (humoreszk) okán, továbbá az ezt támogató címének (*Viccelnek velem*) köszönhetően, s nem utolsósorban számításba veendő a szerző neve (Karinthy Frigyes).

Ismét ott vagyunk a szerzőség kérdésénél. Ez az elsődleges céltáblája a Karinthy-szöveg gúnyának is. Azzal, hogy megírja a szerzőfaló szerző szakmai önéletrajzát, eljátszik a szerzői név behelyettesíthetőségével, s parodizálja a plágiumot. A *Viccelnek velem* című Karinthy-szöveg azonban a folytatásában átértelmezi a komolyság–játék ellentétet. A történet szerint ugyanis plagizátor szerzőnk semmilyen hatást nem ér el. Hasztalan a jelentős életmű, a számtalan kapitális trófea, megtoldva még a Schopenhauer és Kant álneveken írtakkal, szerzőnkre mindössze egy bogárgyűjtő figyel fel. Igazi hírnévre valószínűleg sosem tett volna szert, ha hiba nem került volna a plagizálás gépezetébe: Az akarat sokfélesége című írása a szedő mulasztásából Vakaródzik a feleségem címmel jelent meg, s „azonkívül belül is volt néhány sajtóhiba." Ez a halmozott nyomdai mulasztás kívül-belül egy csapásra ismertté teszi az addig nevesítetlen szerzőnket: „Az utcán kezdtek mutogatni az emberek, meglökték egymást: Ni, mondták, ez a Kovácsik..." Nevéhez és valójában most kezdődő életművéhez határozott arcél jár: ő az „egészen újszerű", a „hallatlanul mulatságos" humorista, az, aki „mindent megfordít és eltorzít." (Az már más kérdés, nem a szerzőségé, hogy ettől kezdve Kovácsikot senki sem veszi komolyan; „Humorista alatt nem azt az embert értik, aki viccel, hanem inkább azt, akivel lehet, sőt muszáj viccelni" – fanyalog egy hasonló Karinthy-humoreszk elbeszélője.) A *Viccelnek velem* az eltérőt, a különösséget tünteti fel a siker titkának a behelyettesíthetővel, a parazitizmussal szemben. A Karinthy-életműben kiemelt helyet elfoglaló paródiák sikerét is nyilván ez biztosítja, a másolat hibássága, a jól elszabotált plágium. Persze, plágium és paródia épp a parazitizmusban találkoznak: mindkettő két szerzőt feltételez, egy „eredetit" meg egy „élősködőt".

Csanda Gábor

KÖNYVJELZŐ

Az Új Szó könyvekkel és olvasókkal foglalkozó melléklete

www.ujszo.com

Megjelenik havonta egyszer

Készül a Szlovák Köztársaság Kulturális Minisztériumának támogatásával

Szerkeszti: Csanda Gábor

Levélcím: Könyvjelző, Námestie SNP 30, 814 64 Bratislava 1

Villámposta: konyvjelzo@poetic.com

E számunk szerzői:
Benyovszky Krisztián (1975) Madách-díjas irodalomtörténész (Érsekújvár),

György Norbert (1972) író (Fülek),

Keserű József (1975) irodalomkritikus (Komárom),

Kozsár Zsuzsanna (1970) író, szakíró (Kassa),

Molnár Norbert (1969) szerkesztő (Pozsony),

Vajda Barnabás (1970) tanár, irodalomtörténész (Dunaszerdahely)

A Könyvjelző legközelebb **december 9-én**, csütörtökön jelenik meg.

Könyvről könyvre

Ha szeret olvasni, s van véleménye az olvasott műről, most könnyen gyarapíthatja házi könyvtára állományát pusztán azáltal, hogy másokkal is megosztja véleményét. Beszámol az elolvasott könyvről, és másik könyvre tesz szert. Elég, ha megírja, miről szól a könyv s miért tetszett, írását a Könyvjelzőben legközelebb viszontláthatja, s jutalmul könyvet választhat.

A verseny feltételei nagyon egyszerűek: ismertesse a Könyvjelzőben fellelhető (a melléklet bármelyik számában borítóval és ármegjelöléssel szereplő) kiadványok közül azt, amelyiket volt módja olvasni, s elnyerte tetszését. A könyvismertető terjedelme ne legyen több tíz sornál! Ne felejtse el feltüntetni nevét és a címét, továbbá azoknak a könyveknek a jegyzékét (fontossági sorrendben), amelyek közül nyereményét kiválasztjuk. **(A szerk.)**